

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2005/06:7

Stenografiska
uppteckningar
2005/06:7

Fredagen den 21 oktober

1 § Jordbruk och fiske

Jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Återrapport från ministerrådsmöte den 19 och 20 september 2005

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 24 och 25 oktober 2005

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar jordbruksministern med medarbetare välkomna. Vi börjar med en återrapport från tidigare ministerrådsmöte.

Anf. 2 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Vi hade en A-punktlista där bland annat rådsförordningen om stöd till landsbygdsutveckling och en förändring av rådsförordningen om ekologisk produktion fanns.

Sedan var den stora frågan reformen när det gäller sockerregleringen. Och till detta möte hade jordbruksministrarna från AVS-länderna och MUL-länderna bjudits in. De fick lägga fram sina synpunkter på EU:s förslag. Och det var stundtals mycket kritiska synpunkter. I slutändan avvisade kommissionen alla tankar på genomgripande förändringar av kommissionens förslag. Däremot var man väldigt tydlig i fråga om att det skulle finnas pengar för omstrukturering. Det redovisades vid mötet.

Sedan hade vi en GMO-fråga uppe till diskussion, nämligen majssorten CA 1507 där det inte blev någon kvalificerad majoritet. Ett nytt inslag var att Danmark överraskande anmälde att man tänkte rösta för förslaget.

Det fattades ett beslut om uttjänta fordon, där Sverige lade ned sin röst och lämnade en röstförklaring.

En fiskefråga som var uppe var frågan om hållbart fiske i Medelhavet. Där hade ordförandeskapet och kommissionen svårt att få stöd för kompromisslösningar. Det var Frankrike och Italien som i mycket starka ordalag motsatte sig att man också skulle fatta ett beslut med kvalificerad majoritet eftersom det var framför allt dessa två medlemsländer som fiskade i området. Man lyckades att få andra medlemsländer att stödja att man skulle skjuta upp detta beslut till ett senare tillfälle. Det beklagade man förstås från ordförandeskapets sida.

Frågan om fiskenäringens ekonomiska svårigheter till följd av bränslekrisen diskuterades också. Kommissionen aviserade att man inom en snar framtid kommer att lägga fram förslag om omstrukturingsåtgärder.

Kommissionär Kyprianou lämnade en övergripande lägesrapport om fågelinfluensan där han underströk att man kommer att följa denna fråga mycket noggrant och att man kommer att ha en aktiv övervakning.

Spannmålsmarknaden i Centraleuropa diskuterades och problemen kring interventionsmöjligheter för spannmål. I samband med det berördes också problemen med marknadsordningarna när det gäller frukt och grönt och vinsektorn.

Det gavs också en information under rådsmötet. Det var kommissionen som informerade om sitt besök i Washington med anledning av de pågående WTO-förhandlingarna.

Anf. 3 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Vid det förra EU-nämndssammanträdet då vi diskuterade sockerfrågorna hade jordbruksministern och jag en diskussion om konsekvenserna för MUL. Jag hävdade att man kan se en brist på samstämmighet, det vill säga att EU-ländernas åtgärder kommer att drabba MUL-länderna och att det inte stämmer med vår egen politik för global utveckling. Jag fick inget gehör för det då. Men såvitt jag förstår backar kommissionen av just det skälet.

Min fråga är: Vad gjorde den svenska regeringen i det sammanhanget? Stödde ni kommissionen eller driver ni en egen linje i frågan? Ytrade ni er i sammanhanget när man gick på kommissionens linje och sade att man ska ta det i en annan takt?

Anf. 4 CARL B HAMILTON (fp):

Jordbruksministern nämnde frågan om en pandemi och om en pandemifara. Jag tror att vi någon gång under sammanträdet i dag ska diskutera det, antingen nu eller senare.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Ska vi klara ut det på en gång? Kommer det upp som en punkt senare?

Anf. 6 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Ja, det kommer att ges en information, så det kommer upp som en punkt.

Anf. 7 ANDERS G HÖGMARK (m):

Jag hade också för avsikt att be om en redogörelse om detta, men det kommer uppenbarligen.

Anf. 8 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Jag känner inte igen mig i Holger Gustafssons beskrivning när det gäller MUL-länderna. Från svensk sida tycker vi att det är mycket angeläget att man ger ett stöd till utvecklingsländerna. Det handlar om ett stöd för att de ska kunna utveckla det jordbruk som de är allra bäst på. Det behöver inte vara sockerproduktion. Det är det som är innehållet i kommissionens förslag, nämligen att man ska ge ett stöd till dessa länder. Det var uppe på detta möte, och det förmedlades till länderna. Resultatet av mötet med AVS-länderna och MUL-länderna blev att kommissionen

avvisade alla tankar på genomgripande förändringar av reformförslaget. Där har alltså ingenting hänt. Det är inte så att den svenska regeringen har ställts inför några nya förslag från kommissionen, utan det är de förslag som har lagts fram tidigare.

2005/06:7

21 oktober

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi återrapporten. Vi går då in på kommande ministermöte. Då handlar det först om fiske – återhämtningsåtgärder för bestånden av sydkummel och havskräfta.

Vi återkommer till A-punkterna på slutet. En del av de ordinarie punkterna har blivit A-punkter. Men vi tar de ordinarie punkterna i den ordning som de står på måndagens dagordning.

Anf. 10 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Detta gäller vatten som Sverige inte fiskar i. Det gäller Kantabriska sjön och väster om Iberiska halvön. Det är ett nytt kompromissförslag. Det handlar om en återhämtningsplan som ska ge oss bestånd som befinner sig inom biologiskt säkra gränser inom fem till tio år.

Sverige stöttar denna typ av åtgärder. Vi tycker att det är mycket värdefullt att man bygger upp en återhämtningsplan på detta sätt.

Vi har nu gjort en mycket noggrann analys av detta förslag. Vi kan notera att vi tycker att kompromissförslaget har urvattnats en del. Det gäller hur många områden som man vill skydda. Ursprungligen var det fem områden. Nu har man gått ned till två områden. Vi stöttar själva åtgärden att få en återhämtningsplan på plats. Men jag avser att vid mötet framhålla att vi inte får gå ifrån vår policy att det ska vara kraftfulla åtgärder. Skälet till att ta upp det vid detta möte är att det kommer fler återhämtningsplaner. Då är det viktigt att Sverige markerar att det måste vara kraftfulla återhämtningsplaner.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Nästa punkt gäller EU–Norge.

Anf. 12 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Det ska vara en debatt om relationen EU–Norge när det gäller fisket. De förhandlingar som EU ska ha med Norge utgår från den så kallade EES-balansen. Enligt EES-överenskommelsen 1992 ska Norge överföra 1,24 % av sin TAC för arktisk torsk till gemenskapen. Och man skulle från gemenskapen få en överföring av en rad andra fiskeslag. Detta är en återkommande förhandling som vi har med Norge.

För svensk del innebär detta att vi inte har någon andel av EU:s fiske rättigheter i fråga om den arktiska torsken. Vi har därför inte varit direkt berörda av förhandlingen.

Nu när bestånden minskar, och det blir svårare att hitta de andelar av kvoter som ska överföras till Norge, är det angeläget för Sverige att se till att det inte ska drabba sådant som är vitalt för Sverige. Vi tycker att det är bra att man tittar på blåvitlingen och att man tittar på kvoter från Grönlandsavtalet. Och det som vi särskilt vill markera är att detta inte får innebära att det blir begränsningar för vår del när det gäller makrillen.

Detta är en debatt där vi kommer att markera de svenska intressena som finns i detta fiske.

Anf. 13 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Jag tycker att ministerns bedömning är riktig och bra. Men finns det då någon risk att vi får betala i form av till exempel makrill? Finns det en uppenbar risk där?

Anf. 14 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Jag skulle inte vilja säga att det är en uppenbar risk och att det är en stor risk. Men det är en fråga som kan komma på bordet. Och vi vill förekomma detta. Därför vill vi tydligt markera att detta inte är en framkomlig väg.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens upplägg.

Vi går vidare till jordbruk och det tillfälliga förbudet mot saluföring i Grekland av utsäde av majshybrider med den genetiska modifieringen MON 810.

Det finns flera GMO-punkter. Är det enklast om vi tar dem tillsammans eller var och en för sig?

Anf. 16 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Jag kan ta den första för sig och sedan de två följande tillsammans eftersom det är en lite annan karaktär på den första.

Här handlar det alltså om att Grekland vill få bort utsäde av majshybrid med den genetiska modifieringen MON 810 från en förteckning, en sortlista, som man har godkänt. Det är egentligen en fråga om huruvida man överlag kan förbjuda att något sätts upp på en sådan förteckning. Det handlar inte bara om genmodifierade utsäden, utan det handlar egentligen principiellt om alla utsäden.

Här är kommissionens hållning, i enlighet med de regelverk som gäller, att man på detta sätt inte kan förbjuda om man inte har kunnat bevisa att det är farligt för hälsa eller miljö. Och där står vi inte när det gäller det här genmodifierade utsädet.

Sverige menar att kommissionens inriktning och förslag är rätt och menar att vi därför bör stödja kommissionens beslut. Tanken är att detta ska vara en B-punkt på rådet.

Anf. 17 ULF HOLM (mp):

Jag delar naturligtvis inte jordbruksministerns åsikt eftersom jag tycker att just hälsoskålen och eventuella skador på miljön bör lyftas fram när det gäller försiktighetsprincipen, som det står i fördraget. Man bör ta det på största allvar. Man bör därför stödja Grekland i detta ärende så att Grekland kan ta bort dessa 17 sorter från sortlistan. Det skulle inte innebära någon större skada vare sig för Sverige eller för EU. Man ska lyssna på de enskilda medlemsländerna.

Anf. 18 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Jag vill också ställa en fråga till jordbruksministern när det gäller Greklands motiv. Är det klart att det är fråga om att missgynna utländsk konkurrens, eller är det ett uttryck för att man vill tillämpa försiktighetsprincipen i sammanhanget? Jag tycker att det är oerhört viktigt för oss att få det klarlagt.

Anf. 19 JAN ANDERSSON (c):

Även för Centerpartiets del är försiktighetsprincipen bärande i detta sammanhang, och vi stöder därför inte regeringens förslag.

Anf. 20 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Det gäller även för oss i Vänsterpartiet. Vi tycker att man måste tillämpa försiktighetsprincipen i detta sammanhang. Naturligtvis bör man lyssna på Grekland. När grekerna själva har beslutat om ett tillfälligt förbud tycker jag att man måste lyssna på det enskilda landet.

Sedan kan man fråga hur det egentligen är med offentligheten kring GMO-frågan. Är man absolut säker på att detta handlar om ofarliga saker?

Anf. 21 CHRISTINA AXELSSON (s):

När vi hade detta uppe till diskussion i utskottet i går fick vi belagt att Sverige inte anser att det finns några risker. Vi socialdemokrater stöder därför regeringen i denna fråga.

Anf. 22 KARIN GRANBOM (fp):

Jag kan bara berätta att Folkpartiet också ger regeringen sitt stöd.

Anf. 23 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Jag har vid åtskilliga tillfällen i EU-nämnden sagt att vi ska utgå från försiktighetsprincipen. Vi ska ta dessa frågeställningar på största allvar. GMO-tekniken är en kraftfull teknik, och vi ska se till att dessa produkter – utsäde, sådant som vi ska ha som foder eller sådant som vi ska ha i livsmedel – ska vara lika säkra som konventionella produkter när det gäller hälsa och miljö.

I den här frågeställningen handlar det om en gemenskapslagstiftning som klart anger i vilka fall en medlemsstat kan få undantag från att på sitt territorium saluföra de sorter som finns upptagna på den gemensamma sortlistan. Det handlar om säkerhetsaspekter och miljöaspekter.

Grekland har inte anfört några sådana skäl för att göra undantag. Man kan snarare anta att Greklands skäl ligger åt det andra hållet. Men man har också hänvisat till att man inte har sitt eget regelverk på plats när det gäller samexistens och annat.

Men vi menar från svensk sida att utifrån den gemenskapslagstiftning som vi här ska tillämpa har inga skäl anförts för undantag, och det finns inte heller den typen av skäl. Därför stöder vi kommissionens förslag. Men återigen är det försiktighetsprincipen som ska gälla. Och detta är fråga om en enligt regelverket bedömd genmodifierad produkt.

Anf. 24 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Jag måste fråga om Sverige har en positiv hållning i den här GMO-frågan, vilket man brukar ha. Men det finns väl ingen kvalificerad majoritet för detta? Och en del länder kommer att blockera detta, och denna fråga kommer att återgå till kommissionen. Och det är egentligen inte bra. Då blir det höga tjänstemän som fattar beslut igen om politiska frågor.

Anf. 25 LARS LINDBLAD (m):

Jag misstänker att röstsiffrorna i rådet blir ungefär lika förutsägbara som röstsiffrorna i EU-nämnden. Jag vill därför bara för tydlighets skull markera att vi stöder regeringen i fråga om detta.

Jag tycker att de som är vänner av Europatanken också ska stödja den tanken. När vi har en gemenskapslagstiftning gäller det att enskilda länder också lever efter den och inte försöker fuska sig ur, vilket jag tycker att Grekland försöker göra här. De som däremot är emot EU-tanken kan jag förstå litet bättre.

Anf. 26 ULF HOLM (mp):

Jag vet inte riktigt vad jag ska lägga krutet på här. Men jag tror att jag håller mig till själva sakfrågan.

Ministern anförde att man ska tillämpa försiktighetsprincipen för hälsa och miljö, att man tar dessa frågor på största allvar och så vidare. I nästa andetag lyfter hon fram regelverket och att Grekland inte hade skickat in några argument mot detta förslag.

Kan man i så fall inte bara invänta detta och inte ta något beslut och begära att Grekland ska motivera detta i stället? Så länge man inte får någon klar majoritet för eller mot i rådet kan man lika gärna invänta och be Grekland förklara sig.

Jag tycker att det är viktigt att man faktiskt tar hänsyn till subsidiaritetsprincipen, att beslut ska fattas på så låg nivå som möjligt. Och om Grekland anför bra skäl ska man lyssna på dem.

Att ha den attityd som Lars Lindblad har gör att väldigt många är förbaskade på EU därför att Bryssel ska bestämma och inte tar någon hänsyn alls till lokala förutsättningar.

Anf. 27 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

För klarhets skull ska jag bara säga att jag inte har sagt att vi är emot i detta ärende. Jag ville bara veta om det handlar om missgynnande konkurrens eller om försiktighetsprincipen, och jag har fått svar på den frågan. Det är ingen skillnad så att säga i fråga om EU-vänskap i det sammanhanget.

Anf. 28 LARS LINDBLAD (m):

Jag trodde att den här diskussionen skulle bli kort, men det är möjligt att jag provocerade fram en returboll från Miljöpartiet.

Jag har flera gånger här i nämnden markerat vår seriösa inställning till den här GMO-frågan, nämligen att vi tycker att beslut har tagits som är bra och att vi har en bra genomförandeprocess i EU som är seriös och

tar till vara på försiktighetsprincipen och så vidare. Det har jag markerat ett antal gånger tidigare. Den hållningen ligger fast för min del.

2005/06:7
21 oktober

Anf. 29 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Vi utgår från försiktighetsprincipen i detta ärende. Denna majs hybrid är bedömd enligt regelverket. Nu hänvisar grekerna till ett annat regelverk. Det är inte GMO-regelverket som de hänvisar till, utan det är regelverket för sortlistan som de hänvisar till. Och de har där inte anfört argument som man egentligen kan anföra för att få ett undantag från den sortlistan. I det avseendet har de inte anfört några argument.

Jag menar att det nog inte finns något som grekerna kan förtydliga i detta sammanhang.

Jag håller med om att det är olyckligt att vi inte kan fatta beslut i rådet om detta. Vi räknar med att det i just detta ärende kommer att bli 162 för och 109 emot. Och det innebär att det kommer att gå tillbaka till kommissionen. Jag hoppas att vi ska komma i ett läge där vi lyckas övertyga varandra åt det ena eller åt det andra hållet, så att vi kan fatta dessa beslut i rådet. Jag håller med om det.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Då går vi till punkt 6, a och b, om GMO-tillstånd.

Anf. 31 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Vi har ett förslag om utsläppande på marknaden av livsmedel och livsmedelsingredienser från den genetiskt modifierade majslinjen GA21. Sedan har vi likaledes utsläppande på marknaden av livsmedel och livsmedelsingredienser från den genetiskt modifierade majslinjen MON 863.

Här har vi den diskussion som vi har fört otaliga gånger. Dessa produkter är bedömda enligt regelverket. De kompetenta expertmyndigheterna har konstaterat att dessa genmodifierade produkter är lika säkra från miljö- och hälsosynpunkt som konventionella produkter. Och vi har alltså prövat dem enligt det regelverk som vi gemensamt har beslutat om inom unionen. Därför menar Sverige att vi ska säga ja till detta förslag och följa kommissionens förslag.

Anf. 32 ULF HOLM (mp):

Från Miljöpartiets sida tycker vi att regeringen ska säga nej. Jag tror inte att jag behöver upprepa argumentationen i den här frågan.

Anf. 33 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Jag vill inte heller upprepa argumentationen. Men vi säger också nej till detta.

Anf. 34 JAN ANDERSSON (c):

Jag ska ändå upprepa att när det gäller specialdesignade grödor som ska passa vissa bekämpningsmedel tycker vi att det är att slå in på fel väg. Och vi är emot detta.

Anf. 35 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Jag har en fråga. Det finns en forskare som heter Anne Lundén. Hon säger att hon har invändningar mot den statistiska signifikansen i de genomförda råttförsöken i detta sammanhang. Jag vet inte vad jordbruksministern säger om den utredningen. Är det en enskild forskare som har kommit vilse, eller har man beaktat även hennes syn i sammanhanget?

Anf. 36 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

När man inom expertmyndigheterna prövar dessa produkter har man ofta en livlig diskussion inom forskarsamhället. Det är inte ovanligt att enskilda forskare har invändningar. Då brukar man titta mycket djupt i det statistiska materialet och göra bedömningar. Tidigare var det en brittisk forskare som forskade i Storbritannien. Då tog vi en särskild omgång med en sådan här majs för att vara på den säkra sidan.

När man frågar våra expertmyndigheter, både Efsa och våra egna expertmyndigheter, menar de att dessa problem inte finns utan att man får denna typ av variationer i alla populationer, alltså inte bara i GMO-populationer utan även i andra populationer när man gör försök. Men det finns alltid en diskussion i forskarvärlden. Och det är väl bra att den diskussionen förs.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Vi går över till punkt 7 angående tillstånd avseende fytosteroler.

Anf. 38 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Detta kommer att bli en A-punkt på rådet. Det här handlar om att tillsätta detta hälsobringande ämnet i livsmedel. Det är fråga om två rågbröd och en korv. Det handlar om ett godkännande för rågbröden men ett nej till korven.

Det som är problemet i detta sammanhang är att om man får i sig för mycket av detta hälsosamma ämne kan det ge negativa konsekvenser för hälsan. Detta är därför säkert en fråga som vi får återkomma till inom EU. Men det blir en A-punkt, och det blir ett okej för rågbrödet enligt förslaget. Och det stöder vi från svensk sida.

Anf. 39 KARIN GRANBOM (fp):

Min första kommentar är att det känns väldigt orimligt att det är ministerrådet som sitter och beslutar om enskilda produkter ska få släppas ut på marknaden eller inte. Ministerrådet borde i stället utforma regler. Och sedan skulle någon myndighet få ta ansvaret för att ta reda på om produkterna följer reglerna. Det första är alltså att vi borde ha generella regler i stället.

Sedan är det litet tokigt att man stoppar korven men inte bröden. Man försöker inte ens argumentera om varför just korven ska stoppas eftersom man har ställt upp en kravlista enligt vilken även bageriprodukter egentligen inte ska få innehålla dessa fytosteroler.

Vi kanske kan få en kort förklaring till att man har valt att göra på detta sätt. Och om förklaringen bara är att man inte ska släppa ut för

många produkter på marknaden så att folk inte får i sig för mycket av detta är det väl bättre att man ser till att det finns ordentliga märkningar på varorna.

2005/06:7

21 oktober

Anf. 40 LARS LINDBLAD (m):

Herr ordförande! Jag begärde ordet i exakt samma fråga och vill därmed instämma i Karins kloka synpunkter. Ännu mer konfunderad blir jag av jordbruksministerns resonemang kring det här: Det är inte bra om man får för mycket i sig. Är det så att bedömningen är att snittmedborgaren äter mera korv än bröd? Det här visar på något sätt märkligheten i det här att behandla olika livsmedel olika, och jag instämmer därför i Karin Granboms resonemang.

Anf. 41 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Herr ordförande! Vi upprepar tydligen ungefär samma problematik: Varför sitter rådet med den här typen av frågor? Kan fler institutioner komma enskilt och fråga om undantag? Är det så man arbetar? Den enda logiken man kan se här är, som mina föregångare har sagt, att regeringen älskar bröd men hatar korv. Är det så enkelt?

Anf. 42 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Vi fick ju en väldigt bra genomgång av de här frågorna i går i miljö- och jordbruksutskottet. Jag tyckte det var bra. Men det märktes också att många sade att det här inte borde vara en fråga för ministerrådet. Livsmedelsfrågor och sådant är ganska komplicerade saker. Jag instämmer helt i Karins kloka synpunkter. Det känns ju konstigt det här. Det finns liksom ingen princip som gäller. Vi kan godkänna bröd men inte korv, och det känns konstigt.

Man pratar om tregramsnivån, och det känns också lite konstigt, för hur ska vi kunna kontrollera det? Och vad händer om man äter två tre portioner och alltså får ett för högt intag av de här ämnena?

Anf. 43 KARIN GRANBOM (fp):

Jag vill bara för tydlighetens skull också säga att jag yrkar på att korven också ska tillåtas så att den också kommer ut på marknaden.

Anf. 44 ORDFÖRANDE:

Det har jag förstått att Lars Lindblad och Holger Gustafsson också har varit inne på.

Anf. 45 LARS LINDBLAD (m):

Jag vill börja med att invänta svaret från ministern innan jag drar den slutsatsen.

Anf. 46 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Jag håller med er om mycket som har sagts här. Skälet till att det här kommer upp på ministerrådet är att vi har misslyckats i kommittologin att komma överens. En svårighet är att vi fick en första produkt på plats som är ganska känd – Becel, ett margarin – innan vi hade regelverket.

Det är ju så att de här fytosterolerna är nyttiga för oss. De gör att livsmedel blir nyttigare – läkemedel, höll jag på att säga – och det är kanske så produkterna marknadsförs ibland, med hälsoargumenten.

Kommissionen tog fram en kriterielista redan 2003 för att försöka bena ut vad som ska vara tillåtet och vad som inte ska vara det. Det man direkt tog bort från listan var livsmedel som kan vara attraktiva för barn, till exempel drycker, och mat som innehåller mycket fett och socker. Det är den typen av argument också. Man hade också andra listor som man satte upp.

Det är klart att i takt med att produktutvecklingen fortgår kommer vi i den här alldeles orimliga diskussionen. Vad ska man tillåta, och vad ska man inte tillåta? Hur ska man hålla koll på att vi inte får det här kumulativt så att det blir skadligt för hälsan? Här kan jag hålla med om att det känns som om vi inte är framme inom EU. Vi måste hantera den här frågan och få bättre ordning på den. Vi har noterat att vid Corepermötet senast informerade rådets rättstjänst om att man numera rekommenderar rådet att vid sådana här fall också anta en röstförklaring där skälen för rådets agerande uppges så att man ger en förklaring till varför man väljer det ena eller andra alternativet. Det är alltså någonting som kan bringa ordning i det här inför framtiden.

Men just nu är vi alltså i ett läge där vi har två produkter och där företagen måste få besked. Därför kan rådet inte säga att man inte ska hantera frågan. Då har det varit enklast med det här rågbrödet. Det är väldigt finskt, så att säga. Det är väldigt grovt, det innehåller väldigt mycket fibrer och det är nog väldigt nyttigt. Och det är nog inget socker alls i det, skulle jag tro.

Anf. 47 JAN ANDERSSON (c):

Övergripande delar jag den åsikt som kommit fram tidigare om att det här är en fråga som befinner sig på fel plats i beslutsordningen.

Samtidigt: Innan vi spikar fast ståndpunkter får vi väl besinna oss lite så att inte vi hjälper till att göra det här till den mest intressanta frågan under hösten för EU-nämnden.

Anf. 48 LARS LINDBLAD (m):

Nu har jag lyssnat. Det känns rätt märkligt att ha den här diskussionen här – det instämmer jag i. Men det känns ju också lite tveksamt att likställa köttprodukter med bakverk, glass och läsk. Jag förstår inte riktigt den kopplingen. Jag vet inte vad det är för vegan i kommissionen som har lagt fram detta förslag från början.

Men för att vara lite seriös: Jag stöder också den linje som Karin Granbom är inne på. Vi har ändå det här på bordet nu, och jag ser faktiskt inte logiken i varför man ska skilja dessa två åt. Jag tror inte att det är ett dugg farligare att äta detta i korv med bröd än att äta en macka med rågbröd med rejält med Becel på. Jag ser faktiskt inte riktigt logiken i skillnaden, så jag stöder Karin Granboms ståndpunkt och inte regeringens.

Anf. 49 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Vi stöder heller inte slalomåkningen mellan produkterna här utan i stället kommissionens syn att man får pröva varje produkt för sig.

Efter att ha lyssnat till debatten har jag ändå kommit till den klarheten att regeringen har handlat mycket klokt beträffande de ståndpunkter man har antagit. Det är ju så att bröd i den här tappningen ju dock är nyttigare, och om man nu ska ha ett nyttigt bröd så tycker jag att det är bättre än att man har en nyttig korv. Jag föreslår att vi går på regeringens ståndpunkt.

Anf. 51 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Jag håller med om att vi behöver ha en tydligare hållning i de här frågorna. Men att i det här läget säga att vi ska godkänna korven, då vi har de här köttprodukterna på kriterielistan för sådant som vi inte ska godkänna, och också med tanke på det här med att vi ska undvika de feta, söta produkterna, tycker jag att det vore lite olyckligt om vi skulle gå den vägen. Vi skulle då sticka ut väldigt, eftersom medlemsländerna i förberedelserna inför rådsmötet har gett sitt stöd till den här linjen, alltså att vi skulle godkänna rågrödet men inte korven. Sverige kommer ju då, på en fråga som är en A-punkt, att sticka ut väldigt.

Anf. 52 ANDERS G HÖGMARK (m):

Allra först vill jag säga att jag tycker att vi utmanar löjet genom att hålla på att diskutera de olika produkterna på detta sätt. Det ger ju bara EU-kritikerna vind i vindkraftverken och vatten på kvarnhjulen – om det nu gäller vattenkraft.

Man kan fråga sig: Varför säger vi då ja till att tillsätta det här i smör? Det är ju absurt! Här finns en bristande logik, oaktat partifärg. Det borde ju inte vara en partiskiljande fråga, det här. Det borde vara en fråga för rimligt, sunt förnuft. De människor som är för att EU ska syssla med det väsentliga och lämna det mindre väsentliga borde fundera lite över detta.

Frågan är då: Var det en svensk position att säga ja till att tillsätta detta i smöret? Var det så, så faller ju logiken helt.

Anf. 53 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Nej. Becel kom till innan vi hade ett regelverk. Marknaden hann före oss, och man utvecklade den här produkten. I dag skulle vi inte säga okej till Becel och att tillföra fytosteroler. De var tidigt ute på marknaden.

Anf. 54 ANDERS G HÖGMARK (m):

Men, ordförande, det kan ju faktiskt vara så att det här smörersättningsmedlet, om man nu får använda det uttrycket, upplevs av många konsumenter som något man måste ha för att över huvud taget klara att ha något matfett på smörgåsen. Att då få hjälp med detta medicinskt genom att detta tillsätts kan det ju finnas en viss medicinsk logik i.

Jag måste säga att beträffande just de produkter där man kan riskera problem med kolesterolvärdena kan det finnas ett värde i att ha den här tillsatsen – om nu inte regeringen och majoriteten i EU anser att vi ska bedöma att korv är en skadlig vara: Korv får icke ätas! Men det är ju en hel del av de lokala slakteriprodukterna som jordbruksministern själv så innerligt talar om och alltid brukar vara ute och provsmaka. Det finns många exempel på dessa hemska korvar, som i alla fall på bilderna fram-

står som otroligt attraktiva i den miljö som jordbruksministern brukar vistas i.

Jag tycker ärligt talat sammanfattningsvis att detta är på, eller rättare sagt har överskridit, löjets gräns!

Anf. 55 KARIN GRANBOM (fp):

Vi märker ju att det är ett räddigt område. Det vi behöver samlas kring är ju ändå att det behövs regler, så att detta gäller alla produkter. Man kan tycka att även Becel ju då bör föras in under de här reglerna, så att utfallet inte beror på vilka produkter som har kommit ut förr eller senare.

Jag vill också tillägga att jag tänker på det företag som producerar korven, som nu hamnar i kläm här utan att det finns en ordentlig argumentation. Det är ju ändå någon som driver det här företaget och är beroende av försäljningen av sin korv. Med det här beslutet, som då regeringen förespråkar, kan man ju inte producera den här korven. Jag tycker att det är orimligt, och man bör tänka på det när man tar ett beslut utan ett underlag.

Anf. 56 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Jag delar ju synen: Vi behöver ha ett bättre rättesnöre när vi ska hantera de här frågorna. Det är just där det är så värdefullt med en sådan här röstförklaring som rättstjänsten har föreslagit. Vi tycker ju att kommissionen måste jobba vidare med den här kriterielistan.

Vi ska ha stor respekt för att vi kan komma i en ohållbar situation om vi berikar våra livsmedel så att vi får en ackumulativ effekt som är skadlig för hälsan. Det är ju ingen struntfråga. Det är en allvarlig fråga som vi måste hantera inom EU. Vi jobbar för närvarande också med regelverk som handlar om hälsopåståenden, hur man får använda hälsopåståenden i marknadsföring och vilka vitaminer och mineraler man får tillsätta till mat för att man inte ska ge konsumenter en felaktig bild så att de konsumerar sådant som kanske rentav är onödigt eller i värsta fall är farligt för hälsan.

Jag har alltså ingen annan uppfattning, men jag tycker att det skulle vara olyckligt om vi nu skilde ut oss från de övriga medlemsländerna i just det här enskilda ärendet. Jag menar att det borde vara tillräckligt att vi markerar tydligt att man ska jobba fram en tydlig kriterielista.

Anf. 57 LARS LINDBLAD (m):

Är det så att Sverige skiljer ut sig? Hur står Finland i den här frågan, till exempel? Hur ser underlaget ut? Det är trots allt rätt viktigt för nämnden att förstå det.

Anf. 58 ULF HOLM (mp):

Jag hade bara en fråga om det här smöret. Om nu ett företag var tidigt ute verkar det som om det inte behöver följa den lagstiftning som har kommit i efterhand där kommissionen, vetenskapliga rådet eller vilka det nu var delat upp vilka som kan vara lämpliga eller inte. Varför har inte smöret förbjudits, om det nu anses vara dåligt ur det här perspektivet?

Sedan kan man inte låta bli att fundera rent allmänt. Frågan om regel-förenkling ligger väl kanske inte på utskottet, men tittar man då till exempel på det här korvyttrandet, så att säga, alltså rådets yttrande, säger artikel 2 att ”produkterna skall förpackas på ett sådant sätt att de lätt kan delas upp i portioner”. Är det inte att gå lite väl långt att skriva att ”skivad korv skall portionsförpackas” i artikel 2. Det får vara någon måtta på detta! Det reagerade jag mycket starkt på, faktiskt.

Anf. 59 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Frågorna blir mer och mer detaljerade, så jag ska be min expert att ge en liten förklaring här.

Anf. 60 Kanslirådet CAJSA ELFVERSON:

Jag kan säga lite grann om varför man har en produkt på marknaden som är godkänd i ett tidigare skede. Det är så här att det finns ett magiskt datum 1997. Man säger att produkter som kom ut på marknaden efter detta datum måste genomgå en säkerhetsprövning när det gäller livsmedel eller livsmedelsingredienser. Det gäller till exempel de GMO-ärenden som vi diskuterade tidigare. De kom in under den lagstiftningen då. Nu finns det ju ett särskilt GMO-regelverk.

Då är det så att de produkterna, bland annat det ena margarinet – det finns ju margarin från två företag – fanns på marknaden före det här datumet. Men konkurrenten hann inte fram med sin produkt förrän efter det här datumet och fick då prövas. Men sedan blockerades detta under flera år i kommissionen, och det hände ingenting, så det ena företaget kunde sälja fritt och det andra kunde inte göra någonting egentligen eftersom man inte fick något besked.

Med anledning av det har kommissionen gemensamt med medlemsstaterna i det här kommittésystemet tagit fram marknadsbestämmelser som gäller för alla, oavsett när produkterna kom ut på marknaden. Man kommer också att se över det äldre företags olika produkter och se efter vilka produkter som fanns före och efter det här datumet. Man kommer alltså inte att låta allting bero på att de var först på marknaden, utan de kommer också att prövas i ordning.

Problemet blir ju att i och med att man ändå har ett margarin på marknaden som man tycker är acceptabelt blir det väldigt svårt att säga att den firma som kom efteråt inte får sitt margarin godkänt medan det första margarinet kan säljas helt fritt. Det finns nämligen inte så stora skäl emot den här produkten att man skulle kunna stoppa den med någon nödklausul, som ju finns i lagstiftningen, utan den är acceptabel. Det är alltså rättviseskäl vad gäller konkurrensen som gör att man accepterar de båda produkterna.

Men det är alltså inte fritt fram för det första företaget, utan marknadsbestämmelserna gäller ju. Det är bland annat därför man säger detta om portionsförpackningen och de beslut som nämndes här. Det är ju därför att det ska vara lätt för konsumenten att veta hur mycket man får i sig. Man har ingen ytterligare hälsoeffekt om man äter mängder utöver de här 3 grammen om dagen, och därför betalar man för någonting man inte har någon nytta av. Dessutom kan större mängder också få farliga effekter – eller mindre nyttiga i alla fall. Det vill man då undvika genom att göra det enkelt för konsumenten att veta hur mycket man får i sig av

en portion, så att han eller hon inte behöver mäta bröd- eller korvskivornas storlek eller ha något slags linjal med sig när det ska skivas.

Anf. 61 LARS LINDBLAD (m):

Jag ställde frågor om röstsituationen i rådet. Dem vill jag gärna ha svar på.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Ja. Det här är ju en A-punkt, så jag utgick från att alla var överens. Men vi låter jordbruksministern kommentera. Det kan ju finnas skillnader.

Anf. 63 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Jag överlämnar frågan till en av mina medarbetare. Han kan ge er siffror.

Anf. 64 Departementsrådet TOMAS DAHLMAN:

När det gäller korven är det fem medlemsstater som är för. Det är Estland, Litauen, Tjeckien, Finland och Storbritannien. Det är 59 röster. Sedan är det 19 medlemsstater som är emot, och det innebär 250 röster. Det krävs ju 232 röster, alltså en kvalificerad majoritet. Även om Sverige nu skulle ändra sig är det alltså 240 röster mot korven. Det blir ändå en kvalificerad majoritet mot korven, och det blir ändå en A-punkt. Den här diskussionen förändrar ingenting, men sådant är läget.

När det gäller rågrödet är situationen den att det är 167 röster för och 110 röster emot, och därför går frågan tillbaka till kommissionen, precis som de GMO-fall vi pratade om tidigare. Det innebär i sin tur att rågrödet sannolikt kommer att godkännas av kommissionen, men att rådet, som det heter, kommer att misslyckas att fatta ett beslut.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Ja, vi sitter ju med det här ärendet just därför att kommittologin inte fungerar. Det här belyser väl att det behövs en reform av jordbrukspolitik, och kanske också av beslutsfattandet. Men det är en helt annan fråga. Den avgör vi inte nu, utan nu sitter vi med det ärende vi har.

Jag ska försöka bena ut det här. Det har varit en hel del inlägg, men vi börjar med rågrödet. Där uppfattar jag att det finns en klar majoritet för regeringens ståndpunkt.

När det gäller korven har de borgerliga invändningar och vill godkänna den, om jag uppfattat det rätt. Jag är lite osäker på Centerpartiet här.

Anf. 66 JAN ANDERSSON (c):

Vi har inte sagt någonting om detta, men vi stöder regeringen i den här frågan.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns en majoritet för regeringens upplägg där också.

Vi går över på nästa punkt. Den handlar om licenser för import av timmer.

2005/06:7
21 oktober

Anf. 68 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Det handlar om en politisk överenskommelse. Både punkt 8 och punkt 9 rör Flegtsystemet, och det blir då en falsk B-punkt. Det handlar ju om ett licenssystem för import av trävaror för att säkerställa att endast lagligt avverkade träprodukter importeras till EU. Detta ska baseras på ett frivilligt partnerskapsavtal.

Jag har med mig en expert från Näringsdepartementet. Är det något ytterligare du tycker att vi ska säga om det här? Det har varit uppe tidigare i EU-nämnden.

Anf. 69 Departementssekreterare STEFAN KARLSSON:

Det här har varit uppe tidigare här, och ni får väl helt enkelt ställa frågor om det är något ytterligare som ni vill ta upp på det här området.

Anf. 70 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Vi fick en bra genomgång på miljö- och jordbruksutskottet i går av experten här, och då ställde jag en fråga om det här med rättslig grund. Jag har upplevt att miljöorganisationer som driver på i det här ärendet och tycker att det här är väldigt viktigt känner att den rättsliga grunden för det här ärendet egentligen bör vara miljöfrågor. När man pratar om hållbar utveckling är det kanske miljöfrågor man tänker på i första hand, och det bör ju vara det prioriterade egentligen.

Nu är det handelsfrågor, artikel 133, som utgör den rättsliga grunden, och då vill jag fråga: Hur ser jordbruksministern på det här? Borde det inte egentligen vara miljö- och kanske utvecklingsargument som var prioriterade? Med tanke på tropiskt timmer och exploateringen av det tror jag att det hade varit bättre att ha miljödimensionen som rättslig grund. Hur ser regeringen på det här?

Anf. 71 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Jag har stor respekt för de argument som Sven-Erik Sjöstrand tar upp här, men det här handlar om tredjeland. Jag tycker att det är mycket rimligt att se det här som en fråga om relation mellan länder när det gäller handel. Regeringen stöder alltså att det ska vara artikel 133 i fördraget som är den legala grunden.

Anf. 72 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Jag tror att det här ärendet har varit uppe också i EU-parlamentet – i alla fall i jordbruksutskottet. När jag pratar med folk från EU-parlamentet tycker de att de signaler som EU kan ge – som jag tycker är i det här fallet ganska positiva, nämligen att vi ska vara försiktiga med tropiskt timmer – borde vila på miljöargument. Jag tror att det är de motiv som finns i EU-parlamentet och i jordbruksrådet.

Jag tycker att det är lite tråkigt när man använder handelsargumentet som rättslig grund. Det visar att vi ser det som det viktigaste, nämligen frågan om att vi i EU ska ha hand om timmer. Det framställs som den prioriterade delen i stället för att vi ska se till att vi har en hållbar ut-

veckling och att vi också har tropiskt timmer för framtida generationer. Det tycker jag är beklagligt.

Anf. 73 ULF HOLM (mp):

Det är en väldigt viktig fråga att man inför ett system för att vi inte ska få in sådant här timmer. Det är viktigt.

Däremot skulle jag vilja fråga varför det ska vara ett frivilligt system. Frivilliga system kan ha en del brister när det gäller sådana här saker, och det bör gärna klaras ut.

När det gäller vilken rättslig grund det ska vara måste jag erkänna att jag inte bryr mig så mycket, bara besluten blir bra, så att säga. Jag tror dock att en anledning till att man inte har en annan rättslig grund är att det här är en skogsfråga. Vi har i alla fall från EU-nämnden sagt ett klart nej: Vi tycker inte att EU ska ha en skogspolitik. Därför kan man inte lägga in det som en rättslig grund. Det står ju också i underlaget att EU-parlamentet inte har yttranderätt. Det har med den här saken att göra, som jag förstår det, och därför kan det vara smart att använda handelspolitiska argument. Det kan vara så. Det är min bedömning i alla fall. Jag kan nog stödja regeringens uppfattning, men jag vill inte gärna ha ett frivilligt system utan ett tvingande.

Anf. 74 BÖRJE VESTLUND (s):

Jag reagerar lite på resonemanget om miljöargumenten. Det är väl alldeles utmärkt att miljöargumenten är väldigt vägledande när vi diskuterar handelsfrågor? Då har man väl verkligen nått sitt syfte? Handlar inte det här egentligen om att miljöorganisationerna känner sig väldigt trygga i miljölagstiftningen men kanske inte fullt så trygga i handelslagstiftningen? Men det är väl bra att man använder sig av miljöargumenten i handelslagstiftningen?

Jag måste säga att jag inte riktigt förstår vad man menar i det här sammanhanget.

Anf. 75 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Rådets rättstjänst har gjort bedömningen att det bör vara artikel 133, och precis som Börje Vestlund tycker jag inte att det här är motsägelsefullt i förhållande till miljöintressena. Det är klart att vi måste ha med oss miljöargumenten när vi formulerar våra handelsavtal.

Vad gäller obligatorium eller inte bedöms det att det skulle bli alldeles för omfattande att nu ta ett obligatorium. Det är så att säga för sakens bästa att man tar det som frivilligt för att få i gång systemet.

Anf. 76 ULF HOLM (mp):

Förstår jag dig rätt? Men om systemet inte fungerar, inte har någon verkan, så är man beredd att kanske gå över till ett obligatoriskt system. Sägs det någonting om det? Eller är det regeringens ståndpunkt i frågan, kanske jag ska fråga!

Anf. 77 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Den frågan är jag inte beredd att diskutera. Jag har ingen uppfattning där i dag.

Jag är i och för sig inte emot regeringens ståndpunkt här. Men däremot tycker jag att man måste ställa sig frågan: Vilka fördelar ser man med att detta vilar på artikel 133? Det är sådana frågor som jag får från miljöorganisationer, till exempel Greenpeace. Man frågar också om motiven. Precis som Börje Vesterlund säger är det ju bra att vi har miljöargument och de sociala perspektiven med i handelsartikeln. Det är väl okej. Men jag tror att om man tittar på den rättsliga grunden hade det kanske varit bättre om det hade vilat på miljöargument. Jag tror att det hade varit tydligare.

Anf. 79 KARIN GRANBOM (fp):

Jag har förstått att det här med rättslig grund är viktigt. Jag vill uttrycka att Folkpartiet står bakom Europaparlamentets linje, alltså att detta bör grundas på artikel 175 och inte på artikel 133, som regeringen då föreslår.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Vill jordbruksministern kommentera detta ytterligare?

Anf. 81 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Jag kan kort kommentera det här med den rättsliga grunden. Den utredning som rådets rättstjänst har gjort utgår ju från att man ska tillämpa den artikel där man så att säga har den tyngsta delen i politiken, och därför har vi bedömt att det är rimligt med artikel 133. Men som sagt: Miljöargumenten ska ju vara med oss när vi formulerar den här typen av avtal och när vi tillämpar avtalen. Jag ser alltså ingen motsättning där.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Då har vi punkt nr 9 om förhandlingar om partnerskapsavtal med mera.

Anf. 83 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Det här är en återkommande fråga, nämligen reformeringen av sockersektorn. Vi har ju återkommande möten på olika nivåer. Det har varit ett högnivåmöte nu under oktober, där Sverige återigen har markerat det som är hjärtefrågor för oss, och det är ju bland annat isoglukoskvoten. Den frågan kommer vi ju att återkomma till ända till dess att beslutet är fattat inom EU.

Inför rådsmötet har vi fått tre frågor från ordförandeskapet. Den första handlar om vilka förbättringar och förslag som behövs för att försäkra marknadsbalans och en fortsatt konkurrenskraftig sockersektor inom EU. Där är det ju viktigt för Sverige att förslaget inte blir mindre genomgripande. Vi står ju bakom kommissionens förslag. Det kommer att vara vårt svar på den punkten. Vi kommer också återigen att ta tillfället i akt att föra fram vår synpunkt när det gäller Sveriges rätt till en isoglukoskvot. Vi kommer också att markera att den här reformen inte får belasta budgeten i ökad utsträckning.

Den andra frågan handlar om den så kallade omstruktureringsfonden. Där är frågan om den är ett användbart instrument för att hjälpa sockersektorn att anpassa sig till nya marknadsvillkor.

Vi tycker att det är viktigt att omstruktureringsprogrammet är effektivt och flexibelt. Vi tycker inte att medlemsländerna ska ha veto när det gäller omstruktureringens omfattning. Det handlar ju framför allt då om sockerbruken och vilka förändringar man ska göra och vilka begränsningar och nedläggningar man ska göra när det gäller sockerbruk.

Däremot kan vi tycka att det är av intresse att man kan begränsa omstruktureringen till en viss verksamhet, vilket innebär att fabriken kan fortsätta med annan verksamhet. Det skulle kunna vara exempelvis att producera etanol eller isoglukos eller andra stärkelseformer.

Det är vi positiva till,

Vi har fått frågan om medlemsländerna kan acceptera tekniska justeringar i förslaget som ordförandeskapet har distribuerat. De förslag som har skickats ut är mycket tekniska och inte politiska. Sverige har inget problem att acceptera de förslagen.

Diskussionen drivs vidare. Ordförandeskapet har inriktning på att vi ska fatta beslut om sockerreformen i november. Om det blir möjligt eller inte får mötet på måndag–tisdag utvisa.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Jag sade punkt nr 9, men vi befinner oss på punkt nr 10. Jag vill rätta till det jag sade förut

Anf. 85 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Ordförande! Jag har ju tidigare anmält att vi har en annan uppfattning än regeringen i den här frågan. Skälen är två. Ett av dem är u-ländernas situation. Efter rapporten kan vi glädjande konstatera att de ändå har nått fram i debatten och kanske kommer att få sina synpunkter beaktade på ett klokt sätt. Det gläder mig att höra det.

Jag vill fokusera på den svenska delen av problematiken.

I förslaget till ordning i omstruktureringsfonderna ser vi att det finns en risk att de missgynnar odlarna i förhållande till industrin, på industrins bekostnad. Vi vill att regeringen tittar noga på detta. Vi vill se en grundligare bedömning av konsekvenserna för de svenska odlarna, och att man gör både samhällsekonomiska, företagsekonomiska och miljömässiga analyser.

Vi tycker att det är viktigt att man också tittar på typgårdar som är beroende av den här produktionen. Det är inte *fair* mot odlarna att bara förändra ett regelverk som har stora konsekvenser för privata människor utan att försöka belysa detta på ett tydligt sätt. Det är möjligt att det finns sådana kalkyler någonstans på Jordbruksverket. I så fall behöver de komma upp i debatten och vi behöver se dem och debattera dem.

Vi tycker att regeringen har en hemläxa att göra.

Från Kristdemokraternas sida är vi inte emot en förändring av sockerpolitiken mot ökad marknadsorientering, men tempot och en konsekvensbeskrivning vill vi se.

Anf. 86 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Jag tycker att sockerreformen är en väldigt stor fråga. Jag har tidigare ställt en del frågor kring detta. Det är viktigt att vi ställer frågor och gör en klok analys. Detta är verkligen komplext.

Vi står bakom regeringens argument. Som parti är vi emot att man hela tiden skjuter till en massa produktionsersättning. Det är viktigt att lantbruket klarar sig självt, att det finns marknadsprinciper och att det är konsumentstyrt. Mycket av det har vi i MTR-reformen.

Vi kan inte bara öka utgifterna inom EU, speciellt inom jordbruket. Reformen behövs.

Jag håller med Holger Gustafsson om att man måste titta på de regionala konsekvenserna på Gotland och Öland. Man måste titta på om vi kan göra något med LBU-medlen. Det fordras nog speciella satsningar.

Den här reformen kommer att betyda att sockerbetsodlingen blir koncentrerad till vissa regioner. Skåne kanske blir en sådan region.

Om man tittar på MTR och de gårdsstöd vi diskuterar ser vi att region 1 genom sockerreformen kommer att få ganska mycket pengar. Man får vissa fördelar gentemot Norrland, kanske. Man måste naturligtvis ha bra odlingsförutsättningar i hela Sverige.

Jag vet ju att EU-parlamentet har tagit fram ett lite annorlunda förslag. Utskottet för jordbruk och lantbruksutveckling har tagit fram ett annat förslag.

Betodlarna i Sverige ser lite mer positivt på det förslaget. Man säger att det ger mindre negativa sociala konsekvenser för odlare såväl i EU som i de fattigaste länderna. Har ni på departementet, och har ministern, tittat på EU-parlamentets förslag? Har man tittat på analyser kring detta?

Anf. 87 CARL B HAMILTON (fp):

Vår infallsvinkel är kanske något mer global. Om man diskuterar konsekvenserna tycker vi att man ska fokusera på konsekvenserna för de rörsockerproducerande u-länderna. Varje neddragning av EU:s sockerproduktion ökar naturligtvis importmöjligheterna till Europa. Därför bör vi dra ned på EU:s sockerproduktion.

Jag tycker att den här skrivningen är väldigt mesig. Jordbruksministern säger att den svenska positionen vid mötet kommer att vara att EU:s negativa påverkan på världsmarknaden måste begränsas så långt det är möjligt.

Så långt det är möjligt är ju att avskaffa sockerproduktionen i EU. Är det jordbruksministerns ståndpunkt? I så fall är det glädjande. Men jag tror inte riktigt på det.

Vi är ju helt emot att jordbruksutgifterna inom Europeiska unionen ökar, jämfört med nuläget, genom en sådan här sockerreform. Jag vill vara väldigt tydlig på dessa punkter.

Anf. 88 ULF HOLM (mp):

Jag kan faktiskt instämma i det som Carl B Hamilton tar upp. Huvudinvändningen är att det ska vara gynnsamt för tredjeland och att budgeten absolut inte ska ökas. Det är helt fel inriktning att utöka EU:s jordbruksbudget. Syftet med detta är, som det står, prissänkning på socker. Det kan man bara inte acceptera.

Frågan är om Sverige egentligen kan acceptera det här upplägget. Det går helt emot den svenska uppfattningen om jordbrukspolitik. Även om det kan vara bra med en reformering innebär det ju ökade totalkostnader. Då borde Sverige agera emot detta på något sätt.

Anf. 89 LARS LINDBLAD (m):

Jag vill markera att det för Moderaterna är viktigt att vi tar ett både globalt och nationellt hänsyn när vi diskuterar den här typen av frågor.

Jag vill också instämma i de frågor som Holger Gustafsson har när det gäller konsekvenserna, framför allt i tvärsnittet mellan odlarna och industrin. Det skulle vara intressant att få konsekvensanalyser på hur detta slår. Vi har i alla fall inte fått del av detta.

Det har rests en del frågor från odlarna om vad som blir konsekvenserna för växtföljd och så vidare vid en relativt snabb omställning som detta innebär. Jag tycker nog å andra sidan att förslaget trots allt tar hänsyn till det. Det kommer ju inte att bli så att någon förbjuds att odla framöver. Man kan då konstatera att det hanteras, även om ersättningarna går ned.

Jag vill också passa på att säga att det är bra att man nu har ett förtydligande vad gäller kompensationsåtgärderna och att de ska gå till dem som förlorar pengarna, om jag tolkar skrivningarna rätt. Kompensationen ska gå till odlarna. Det tycker jag också är bra.

Jag skulle också vilja ta upp något om det globala perspektivet. När det gäller MUL-länderna är det extremt viktigt att man tar hänsyn. Men jag tycker att man någon gång borde ta upp diskussionen kring AVS-länderna och deras särställning gentemot andra länder. Detta är ju inte de allra fattigaste; de finns ju i MUL-gruppen. Någon gång borde vi som inte har gamla koloniala intressen ändå våga ta den här diskussionen med de övriga medlemsländerna. Att särbehandla vissa länder av historiska skäl måste någon gång hanteras så att man får någon form av likställighet i den här internationella politiken.

Anf. 90 JAN ANDERSSON (c):

Jag instämmer i merparten av det Holger Gustafsson anför.

Jag har några övergripande kommentarer. Självklart behövs det en reformering av sockersektorn. Det är nog alla överens om. Jag vill trycka på att man har ett tidsperspektiv och en omfattning på detta som gör att det är socialt acceptabelt även på hemmaplan.

När det gäller konsekvensanalyserna hade vi en diskussion vid det förra sammanträdet med nämnden då det här var uppe. Om det är möjligt vore det bra om nämnden kunde få ta del av de beräkningar som nu måste finnas. Det gör vi nog gärna skriftligen.

Jag har också en fråga när det gäller compensationen. Lars Lindblad var inne på detta. Är det nu klarlagt att det är aktuella odlare som kommer att erhålla compensationen till fullo?

Anf. 91 CHRISTINA AXELSSON (s):

Reformeringen av sockersektorn har vi ju diskuterat många gånger här i nämnden. Jag tycker att regeringen har handlat klokt.

Jag vill bara ställa en fråga. Det gäller isoglukosen. Har vi fått några förhandsbesked? Kommer vi att få del av den här kvoten? Där är vi i Sverige, som jag förstår, väldigt konkurrenskraftiga.

2005/06:7
21 oktober

Anf. 92 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Det var stor bredd på frågorna.

Vi är uppenbarligen överens om att det är nödvändigt att reformera sockersektorn. För svensk del har vi sagt att vi tycker att det här långsiktigt är en sektor som vi inte skulle behöva ge särskilda stöd. Där är vi inte i dag. Det skulle inte vara ansvarsfullt att genomdriva ett sådant förslag. Därför stöttar vi kommissionens förslag och menar att det är en rimlig nivå på de förändringarna.

Vi ska ju ta särskilda hänsyn till de mest fattiga utvecklingsländerna. Då tycker jag att det är en bra modell med de här möjligheterna att ge ett stöd för att utveckla den jordbruksproduktion som har störst förutsättningar att bli en hållbar jordbruksproduktion i de länderna. Det är ju inte säkert att det är sockerproduktion. Det kan också vara annan produktion. Det vill jag understryka.

När det handlar om hur vi ska göra detta inom EU kan jag säga att vi från svensk sida vill ha en radikal reform. Vi menar att det behövs. Vi menar också att vi egentligen inte kan acceptera att man lägger på ännu mer på EU:s budget för att ge bidrag till sockerproduktionen.

Gör man mindre omfattande förändringar än dem som kommissionen förslår kan ju resultatet bli att vi får en ytterligare belastning på budgeten. Det måste man ha med sig när man funderar på att göra justeringar i kommissionens förslag. Kommissionens förslag som det nu ligger är ju inte helt budgetneutralt. Det i sig ger ju vissa konsekvenser som innebär att vi ökar kostnaderna.

Utgångspunkten för oss när vi genomför reformen är att vi ska få en konkurrenskraftig sockerproduktion inom EU. För att få det måste vi vara beredda på omstruktureringar. Man kan fråga sig hur relationen ska vara mellan odlare och sockerbruk.

Om man tittar på situationen för odlarna i dag ser man att de har höga ersättningar om man jämför med annan jordbruksproduktion inom EU. Från och med den 1 januari har de i Sverige dubbla ersättningar. De har också del av de pengar som vi har fördelat på arealen när vi nu genomför jordbruksreformen.

I det perspektivet tycker jag att det är ett rimligt förslag som ligger från kommissionens och ordförandeskapets sida när det gäller hur vi ska se på omstruktureringspengar till förädlingsledet. Jag välkomnar att man ska kunna göra partiella förändringar så att vi kan ha kvar kapacitet som kan ge oss annan produktion, exempelvis etanolproduktion.

När det handlar om att genomföra detta på ett socialt acceptabelt sätt vill jag säga: Det ska vi göra. Men vi kan i dag inte säga exakt hur det här ska gå till och vi kan i dag inte säga att Jordbruksverket beräknar att det får den och den konsekvensen eftersom vi inte har något EU-förslag. Det är inte beslutat än. Det är inte färdigt.

När det förslaget finns ska vi se till att informationen kommer på plats.

Vi kommer givetvis att kunna fundera utifrån vilket stöd LBU-programmet kan ge oss rent regionalpolitiskt och miljömässigt, om det skulle behövas för att stötta odlarna.

Parlamentets förslag finns ännu inte på bordet. Det kommer i januari. Jag har inga kommentarer till parlamentets förslag.

Så till frågan om isoglukos. Som min medarbetare sade: Vi har fått ett någorlunda positivt ansiktsuttryck till svar när vi har tagit upp detta med ordförandeskapet och kommissionen, men vi har inget svar ännu.

Anf. 93 JAN ANDERSSON (c):

Jag hoppas att jag hörde fel när ministern sade att man tar beslutet först och sedan räknar på vad det eventuellt kan bli.

Det måste väl finnas möjlighet för verket att räkna efter lite olika scenarier för att se vad det kommer att innebära för svensk del. Vad jag vet är man på Jordbruksverket ganska duktig på att göra den här typen av simuleringar utifrån olika ingångsvärden.

Har inte något sådant uppdrag gått till verket? Det tycker jag är ganska märkligt.

Anf. 94 LARS LINDBLAD (m):

Min fråga om västlänernas särställning utelämnades. Jag vet inte om det var ett svar på frågan. Jag skulle ändå vilja höra hur jordbruksministern resonerar när det gäller den frågan.

Anf. 95 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Jag kanske ska förklara mig lite tydligare.

Det finns ett förslag i jordbruksutskottet när det gäller socker. Det har inte på något sätt varit uppe i parlamentet, och det har väl inte varit uppe för beslut i utskottet heller. Jag kanske begär för mycket om jag begär en analys av jordbruksministern.

Det kommer väl, och då troligtvis i januari.

Jag vill ändå ställa en fråga om konsumentperspektivet. Från betodlarhåll säger man att man förstår frågan om prissänkning och man förstår att det finns ett överskott men man upplever kanske att det inte kommer konsumenterna till godo om man sänker priset på socker för odlarna utan att detta tas i livsmedelsledet. Det finns en rädsla för att de stora multinationella livsmedelsbolagen fortfarande kommer att hålla ganska höga priser. Har det diskuterats?

Anf. 96 CARL B HAMILTON (fp):

När det gäller AVS-länderna finns det förslag om att de ska berövas sin preferensbehandling och att man ska bygga över detta med bistånd. Det tycker jag är en alldeles utmärkt linje. Jag hoppas att det är en svensk linje.

Jag ska vara väldigt radikal och fråga jordbruksministern: Har tanken någonsin slagit jordbruksministern att betodling i Europa aldrig kan bli konkurrenskraftig jämfört med tropiskt odlad sockerrör?

Jordbruksministern sade att hon eftersträvar en konkurrenskraftig sockerindustri i Europa. Det kanske inte är så. Vi kanske ska se på socker som en tropisk produkt som bananer och grapefrukt. Det är ju så.

Anf. 97 ULF HOLM (mp):

Man kan hålla med huvuddragen i kommissionen om att det behövs en reform på det här området, inte minst för att man inte ska missgynna u-länderna och hela den ingångspunkten. Slutresultatet är ju att en pris-sänkning på socker innebär en höjd EU-budget. Det är det som inte är någon logisk slutsats.

Från Sveriges sida måste målet vara att vi ska minska EU-budgeten när det gäller jordbruket eller åtminstone se till att den inte ökar. Här går vi nu med på en ökning. Sverige måste sätta in mer kraft för att få en förändring på den sidan.

Hur ser läget ut i de andra länderna? Är de beredda att acceptera en utökning av EU-budgeten?

Anf. 98 ANDERS G HÖGMARK (m):

Herr ordförande! En lite annan dimension av det hela: Finns det några beräkningar på departementet med utgångspunkt i det pris man ska ned till, nämligen ungefär 25 euro per ton betor, som man kan använda för att säkerställa vissa arealer i Sverige för betodling för andra ändamål, till exempel energiändamål? Har man gjort en baklängesräkning och sett att för det priset skulle man kunna få en vettig råvara till alternativa bränslen?

Det har förts fram en förhoppning om att denna omställning ska ske under socialt rimliga former. Det finns andra omställningsreformer där jag hyser större oro för att det ska bli sociala problem än när det gäller omställningen på sockergårdarna.

Anf. 99 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Ordförande! Jag vill åter understryka att vi nog alla är för en reformering av både jordbrukspolitiken och, som i det här fallet, sockerpolitiken. Jag vill starkt vända mig mot den princip som jag tycker är typisk för regeringen i alla sammanhang där det handlar om reformering av jordbrukspolitiken. Man är inte beredd att driva den öppenhet som man normalt talar så varmt för. Man gör inga konsekvensutredningar. Man vill undvika debatten. Det tycker jag är mycket anmärkningsvärt. Det är en hel bransch som drabbas socialt av detta.

Jag tycker att det vore mycket hederligare att försöka beskriva hur det här drabbar sockerproducenterna, i det här fallet, och ha en debatt kring detta. Det gäller också andra reformer för människor på landsbygden. I stället mörkar man systematiskt och gör förändringar. Bönderna klarar sig alltid, är parollen. Det kan vi inte acceptera från Kristdemokraterna.

Anf. 100 ORDFÖRANDEN:

Det är flera punkter som vi behandlar under samma punkt, dels är det riktlinjedebatten som avser ändring av den gemensamma organisationen av marknaden för socker, dels inrättandet av en tillfällig ordning för omstrukturering av sockerindustrin och så är det finansieringsfrågan. Är det rätt uppfattat? Är det en riktlinjedebatt och två A-punkter eller är det riktlinjedebatt och A-punkt?

Anf. 101 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):
Det är bara riktlinjedebatten vi diskuterar, och då har vi fått tre frågor från ordförandeskapet.

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:
Det finns också en A-punkt om budgetkonsekvenser.

Anf. 103 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):
Det känner vi inte till.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:
Det står troliga A-punkter. Då är det en riktlinjedebatt.

Anf. 105 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):
När det gäller relationen till utvecklingsländerna, AVS och MUL, kan jag helt ansluta mig till det som Carl B Hamilton sade. Det är precis det som är bevekelsegrunderna.

Jag fick en fråga om livsmedelsföretagen och att det var de som skulle tjäna på detta och inte konsumenterna.

Jag tycker inte att vi kan argumentera på det sättet. Det handlar ju om att vi då har en fungerande konkurrens och en fungerande marknad. Det är klart att vi hela tiden måste ha för ögonen att vi ska kunna göra sådana förändringar som kan gynna konsumenterna. I det här fallet handlar det ju också om att inte öka EU-budgeten och ta ett medborgarperspektiv på dessa frågor.

Kan sockerproduktionen över huvud taget bli konkurrenskraftig när det gäller Europa? Det är svårt att svara ärligt på detta rent intellektuellt. Långsiktigt kan det vara så att vi inte har förutsättningar att producera sockerbetor i Europa om det blir en helt fri marknad. Syftet med den reform som vi genomför är att få rimliga handelsvillkor. Det är ju en viktig fråga inför WTO-förhandlingarna att vi kan reformera vår sockerproduktion. Ett syfte är också att omstrukturera inom EU så att vi odlar sockerbetor där det finns förutsättning att odla sockerbetor.

När man har gjort den analysen har man kommit fram till att Sverige är ett av de länder där sockerbetsodlingen kommer att hålla sig kvar eftersom vi framför allt i de södra delarna av landet – i Skåne – har jordar som passar för den typen av odling.

När det gäller frågan om möjlighet att odla energigrödor och om det har gjorts några kalkyler har vi inte, vad jag känner till, några färdiga beräkningar på det sättet. Det är ju en rörlig materia. Det kommer att bli möjligt att få energibidrag med 45 euro per hektar om man odlar sockerbetor för energiändamål och också om man odlar sockerbetor på uttagen areal för energiändamål. Jag är inte beredd att redovisa några sådana kalkyler här i dag.

När det gäller frågan om kalkyler i allmänhet känner jag inte alls igen mig i beskrivningen att vi skulle hålla inne med information. När vi är färdiga med underlag så att vi kan stå för det, eller när Jordbruksverket är färdigt med underlag som man kan stå för ska vi givetvis dela med oss av det underlaget. Det tycker jag är värdefullt. Det är min hållning. Men det är för mycket begärt att vi ska redovisa ett underlag innan vi är färdiga

med analyserna. Det kan ge en felaktig bild. Jag är mycket angelägen om att vi får fram ett underlag. Vi för ju också en löpande diskussion både med LRF och med företrädare för sockerbetsodlarna. Jag tycker inte att den motsättningen finns för närvarande.

Så till frågan om EU-budget. Det finns ju en jordbruksbudget. Det finns ett Brysseltak. Om den här reformen blir dyr är det första man diskuterar en omfördelning inom ramen för Brysseltaket. Det är alltid allvarligt när vi får tryck på Brysseltaket. Man kan inte utesluta att vi då får en diskussion som går åt andra hållet och att man inte kan hålla taket. Jag tycker att det är angeläget att hålla budget.

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattar det som att regeringen, liksom Carl B Hamilton, inte vill se en ökning av budgeten på jordbruksområdet.

Anf. 107 LARS LINDBLAD (m):

Det vill inte Moderaterna heller.

Jag är lite fundersam när det gäller svaret kring AVS-länderna. Det är väl ändå så att AVS-länderna nu får en särskild linje i jordbruksbudgeten och att de inte förs över till biståndsbudgeten och hanteras som övriga länder? Jag skulle vilja ha klarhet i det.

I så fall är det ju en särbehandling. Det är okej med särbehandling när det gäller MUL-länderna. Så snabbt som möjligt bör ju särbehandlingen av AVS-länderna försvinna. Om de finns kvar i jordbruksbudgeten med särskilda förutsättningar ligger detta ändå kvar.

Det vore intressant att få det klarläggandet.

Anf. 108 Departementsrådet ANDERS KLUM:

Det finns flera aspekter på detta. Den kanske viktigaste var den som Carl B Hamilton var inne på, nämligen att vi drar ned preferenserna. Det är en fara i att ge illusionen av att ha komparativa fördelar när man har en så kraftig preferens som vi har till socker där vi alltså har tre gånger världsmarknadspriset på EU-marknaden. Det får de också.

Däri ligger den väsentligaste förändringen. Man erbjuder omstruktureringsbidrag, precis som vi har varit inne på. Vår linje är att de pengarna inte ska tas från u-hjälpsanslaget, utan från sockerbudgeten. Den aspekten har också bäring på AVS-länderna eftersom det är de som erbjuds omstruktureringsstödet.

I övrigt är det samma sak när det gäller bananer. Där är vår linje också att preferenserna måste ned. Det har genomsyrat den svenska hållningen att AVS-preferenser egentligen har mycket negativa aspekter.

Anf. 109 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns ett stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Punkten om gemenskapens strategiska riktlinjer för landsbygdsutveckling har utgått.

Finns det något att säga om de övriga frågorna?

2005/06:7

21 oktober

Anf. 110 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Vi har en fråga som handlar om skriftlig information från kommissionen och om de regionala rådgivande nämnderna, RAC.

Vi är ju positiva till att RAC bildas. Vi tror att de kan vara mycket viktiga för utvecklingen av gemenskapens fiskeripolitik.

Jag kan nämna att den första RAC som bildades för ett år sedan sammanträder här i Stockholm i går och i dag. De förefaller mycket nöjda med hur arbetet fungerar.

Här är det både fisket och andra intressenter, miljöorganisationer och andra frivilligorganisationer, som sitter vid samma sammanträdesbord och diskuterar hur man ska lösa problem med brister när det gäller beståndsutveckling etcetera.

Sedan har vi en föredragning för kommissionen när det gäller animaliska biprodukter. Detta är ett angeläget område eftersom det har stor betydelse för bekämpandet av TSE-sjukdomar, till exempel BSE.

Vi vill att man ska ha ett starkt regelverk, och det kommer att föreslås vissa justeringar. Såvitt vi kan bedöma kommer detta inte att innebära några risker för folkhälsa eller för djurhälsa. Vi ser därför positivt på det som kommissionen ska berätta om.

Sedan har vi en föredragning av kommissionen om förenkling och förbättring av lagstiftningen inom den gemensamma jordbrukspolitiken. Detta är någonting som jordbrukskommissionären Marianne Fischer Boel tidigare har aviserat att hon vill förenkla, bland annat de befintliga marknadsordningarna. Detta tycker vi är bra. Vi tycker att man ska gå vidare med ett sådant regelförenklingsarbete. Vi gör det på hemmaplan, och det är väldigt värdefullt att man nu gör det också inom EU.

Det kommer att vara en lunch där vi ska diskutera fiskefrågor. Då handlar det om hur vi ska kunna förbereda oss för att vara beredda att vidta de rätta åtgärderna när vi får den biologiska rådgivningen. Vi har redan under hösten haft ett sådant möte för att vi från medlemsländernas sida ska bekänna färg i fråga om vad vi är beredda att göra när det gäller olika typer av förvaltningsåtgärder, till exempel att utveckla redskap och stänga områden för att få fiskbestånden att växa till bättre. Den typen av diskussion ska vi ha under lunchen. Och vi är från svensk sida väldigt positiva till det eftersom det handlar om att utveckla sina arbetsmetoder så att man inte hamnar i lägen där man bestämmer sig för för stora TAC:er när man kommer till det beslutstillfälle som vanligtvis är i december då det kan bli väldigt stressigt och nattmanglingar.

Sedan kommer vi också att ha en lunch om WTO-förhandlingarna. Vid varje jordbruksministermöte har vi denna punkt uppe. Det handlar om att jordbruksministrarna ska ha information och att vi också ska kunna diskutera läget i förhandlingarna.

Från svensk sida är vi mycket angelägna om att vi ska nå goda resultat. Vi menar att EU har allt att tjäna på att också ha ett kreativt förhållningssätt i dessa förhandlingar och att vi måste vara beredda att förändra vårt system.

Sedan har vi ytterligare en övrig punkt, och den gäller aviär influensa. Där fanns det önskemål om att vi skulle lägga ut texten lite grann.

Jag kan börja på EU-nivå. Man har återkommande möten med chefsveterinärerna i den särskilda kommittén för livsmedelssäkerhet och djurhälsa där man följer utvecklingen och tar de beslut som man måste ta.

Och vi har kunnat se det i form av att man har tagit beslut om att vi inte ska importera levande fjäderfä, fjäderprodukter eller kött från de länder där man har konstaterat den här aggressiva formen av fågelinfluensa.

Man har också lagt ett ansvar på medlemsländerna att i det egna landet vidta åtgärder för att undvika att vilda fåglar kommer i kontakt med tama fåglar. Och varje land bestämmer vilka skyddsåtgärder som man ska vidta.

Man har också diskuterat vaccinering av fjäderfä. Vi från svensk sida har en väldigt återhållsam hållning i fråga om vaccinering. Men den typen av frågor har man diskuterat.

Sedan har vi översatt detta i åtgärder på hemmaplan där vi har sett till att vi har en beredskapsorganisation som nu är aktiverad på det sättet att vi har ett samarbete mellan SVA, Jordbruksverket och humansidan, Smittskyddsinstitutet, Socialstyrelsen och arbetarskyddet. På veterinärsidan samarbetar vi också med ornitologer som har en viktig roll när det gäller de vilda fåglarna.

Vi har utökat provtagningen på vilda fåglar. Vi har en ökad uppmärksamhet när det gäller tamdjursbesättningar, de tama fåglarna, för att vara beredda att vidta de åtgärder som vi kan behöva vidta.

Man har gjort bedömningen tidigare att det har varit mindre sannolikt att vi skulle upptäcka det aggressiva viruset hos vilda fåglar i Sverige beroende på hur dessa sträcker sig med flyttfåglar går. I och med att vi nu har fått ett konstaterat aggressivt virus norr om femtioandra breddgraden, kan det finnas skäl för oss att ha ett något annat förhållningssätt. Det är någonting som Jordbruksverket nu jobbar aktivt med och gör en riskbedömning. Ett beslut som kan behövas också i vårt land är att man inte ska ha tama fåglar utomhus och att man ska ta in fåglarna för att undvika kontakt mellan vild fågel och tam fågel.

För närvarande är detta ett veterinärt problem. Det är så att säga inte en fråga om en pandemi, utan det är ett veterinärt problem, och det handlar om att vi ska se till att vilda fåglar inte kommer i kontakt med tama fåglar. De personer som hanterar döda fåglar – nu talar jag om EU – ska vidta vissa försiktighetsåtgärder, och de ska ha skyddsutrustning. Och där hjälper EU-länderna varandra också.

Anf. 111 ANDERS G HÖGMARK (m):

Det pågår just nu en debatt i kammaren om dessa saker. Och det finns anledning för riksdagen att i olika former syssla med detta eftersom det upptar en betydande del av nyhetsflödet. Man kan säga att så länge som det är på detta avstånd kommer människor kanske inte att vara så kolossalt oroad. Men även om det nu är mindre sannolikt, kan ju även det mindre sannolika inträffa, som Tage Danielsson sade någon gång.

Jag har en fråga. Vad är gränssnittet mellan det veterinära och det mer sociala, medicinska och mänskliga? Vilken kapacitet och beredskap finns egentligen i dag att så att säga varva upp? Det som människor givetvis i första hand tänker på är vaccineringskapaciteten. Vad sker där? Jag vet att det är en fråga som inte direkt ligger under jordbruksministerns ansvarsområde. Men det måste i Regeringskansliet pågå ständiga diskussioner och mellan berörda myndigheter. Det är lite grann av dessa frågor som vi får ute på fältet. Och man kan bara ana hur det skulle bli om det skulle inträffa någonting, och man kan konstatera att det har gått

över till människor och kan spridas från människa till människa. Vad har vi för kapacitet? Man ser mängder med olika uppgifter om att vi har bara en halv miljon doser och att det kommer att ta X månader eller kvartal att så att säga varva upp.

Jag vill att jordbruksministern svarar på detta för att informera nämnden men också för att vi ska kunna informera dem som är våra uppdragsgivare.

Anf. 112 BÖRJE VESTLUND (s):

Min fråga kanske inte har så mycket med EU-frågor att göra. Men jag kan inte låta bli att ställa den. Jag fick ett mejl i går, tror jag, från Burfågelföreningen. Man hade en fråga om alla de voljärer som finns i landet och som ibland också finns utomhus. Frågan var om man behöver vidta några särskilda åtgärder där. Det finns ju trots allt en hel del uppfödning av fåglar som inte är till för vår matproduktion.

Anf. 113 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Det finns givetvis en god samordning inom Regeringskansliet. Och det är flera olika departement som är berörda av denna fråga.

När det gäller smittskyddet och den humana sidan arbetar både Smittskyddsinstitutet och Socialstyrelsen med det. Socialstyrelsen har ett uppdrag som ska redovisas till regeringen inom kort, i november, där man ska redovisa vilket alternativ som vi ska använda i ett läge där vi behöver vaccin. Detta vaccin kan man inte ha på lager, utan man måste veta vad det är för typ av virus som man ska hantera. Man måste alltså ha denna bestämning innan man kan börja producera. Men det arbetet är i gång, alltså att vi ska bestämma hur vi ska hantera frågan.

Folkhälsoministern har deklarerat att vi inte tänker bli beroende av en marknad där vi ska stå i kö, utan vi ska se till att vi har en god förberedelse. Och de influensadämpande medlen finns att tillgå. Men jag vill understryka att vi inte har en pandemi. Och man bedömer det som osannolikt att det skulle bli en mycket snabb utveckling om detta aggressiva fågelvirus muterar så att det smittar mellan människor. Men vi ska ha en god beredskap.

När det gäller frågan om voljärer ska jag be Aase Tronstad att svara på den frågan.

Anf. 114 Kanslirådet AASE TRONSTAD:

Även andra fåglar än fjäderfä kan smittas av aviär influensa. Skulle risk bedömas föreligga att fåglar kan smittas från vilda fåglar, finns det anledning att skydda även dem. Det är Jordbruksverket som tar beslut om vad detta skydd ska gå ut på. Men det finns alltså alternativ till att ta in fåglar.

Om fåglarna hålls under förhållanden som man anser vara smittsäkra kanske det inte är nödvändigt att ha dem inomhus. Då handlar det om att de ska utfodras och ges vatten inomhus, så att inte vilda fåglar blandar sig med dessa fåglar utomhus. De ska inte heller ha tillgång till vatten som sjöfåglar badar i.

Det finns alltså alternativ. Men detta är någonting som Jordbruksverket kommer att besluta om. Men principen är att det gäller att skydda alla fåglar eftersom alla fåglar är mottagliga.

Jag har en fråga som gäller detta vaccin. Jag har hört någonstans att vi inte kan tillverka detta vaccin i Sverige utan att vi måste köpa det i något annat land. Och det är bra att ha beredskap.

Anf. 116 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Socialstyrelsen ska komma med en rekommendation om hur man ska se till att man har denna kapacitet. Och det finns olika lösningar. En lösning som man tittar på är om de nordiska länderna tillsammans kan skaffa sig denna produktionskapacitet. Det är det förslaget som Socialstyrelsen kommer med.

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Då godkänner vi informationen om de övriga punkterna.

Hur ser det ut med A-punkter?

Anf. 118 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Jag har ytterligare en övrig punkt. Det är en punkt om charlottenlök som kommer upp. Det handlar om vad en charlottenlök är. Är det en lök som man kan fröföra eller är det en som man vegetativt förökar? Detta är någonting som fransmännen vill ta upp och som vi kommer att få information om.

Regeringens uppfattning är att det är bra om detta problem får sin lösning, så att man kan få en god upplysning genom en märkning när man handlar. Jag vet inte riktigt hur skillnaden är i smak. Jag är inte riktigt säker på det.

Anf. 119 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner också den informationen.

Anf. 120 ANDERS G HÖGMARK (m):

Ordföranden såg nästan förskräckt på mig när jag begärde ordet och undrade väl om jag skulle anmäla någon partiståndpunkt från nya Moderaterna i den här lökfrågan, men så är inte fallet.

Jag skulle vilja ta upp en ordningsfråga, och också i någon mån koppla en sakfråga till den. När vi behandlade punkten 4 om EU, Norge och fiskeriet, hörde ordföranden på den diskussion som var och sade att vi ställde oss bakom detta. Men frågan är: Vet vi egentligen vad vi har ställt oss bakom? Jag skulle vilja gå tillbaka lite. Det är viktigt att nämnden faktiskt vet vad den ställer sig bakom.

Den svenska ståndpunkten var att i första hand se till att vi inte ska betala. Men när det står så, ”i första hand”, innebär det också underförstått att i andra hand har regeringen någon alternativ strategi. Här framfördes synpunkten att vi verkligen många gånger på olika sätt har spelat bort vitala svenska fiskeintressen gentemot Norge. Min fundering gäller: Är det över huvud taget tänkbart att Sverige, utan intressen i de arktiska områdena, ska betala med kvoter av typen makrill? Jordbruksministern antydde i ett svar till någon att det fanns en risk för att vi som andrahandsposition skulle behöva retirera dit. Och *det* kan jag säga att jag och Moderaterna aldrig ställer upp på – aldrig.

Anf. 121 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Det här är en debatt. Jag redovisade ärligt hur vi ser på förutsättningarna för den här debatten och vad som kommer att bli EU:s ståndpunkt. Vi bedömer risken som mycket liten, men den kan finnas där, och därför tycker vi att det är rimligt att vi markerar väldigt tydligt att Sverige inte kan acceptera detta. Det är alltså min åsikt också.

Anf. 122 ORDFÖRANDEN:

Som sagt: Regeringen fick rent formellt ett stöd för sitt upplägg inför de fortsatta förhandlingarna. Kommer det här att bli ett skarpt läge kommer frågan tillbaka till nämnden, och då vet vi redan nu vad Moderaterna tycker.

Anf. 123 ANDERS G HÖGMARK (m):

Förstahandspositionen är given, och jag utgår ifrån att nämnden i övrigt delar den uppfattningen. Uppkommer ett skarpt läge då vi eventuellt och mot förmodan tvingas till detta får vi ta ställning till det då.

Anf. 124 ORDFÖRANDEN:

Finns det några A-punkter i övrigt? Nej, det gör det inte. Då tackar vi jordbruksministern med medarbetare. Trevlig helg!

Innehållsförteckning

2005/06:7

21 oktober

1 § Jordbruk och fiske.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	1
Anf. 3 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	2
Anf. 4 CARL B HAMILTON (fp)	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	2
Anf. 7 ANDERS G HÖGMARK (m).....	2
Anf. 8 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	2
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 10 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	3
Anf. 11 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 12 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	3
Anf. 13 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	4
Anf. 14 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	4
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 16 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	4
Anf. 17 ULF HOLM (mp).....	4
Anf. 18 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	5
Anf. 19 JAN ANDERSSON (c)	5
Anf. 20 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	5
Anf. 21 CHRISTINA AXELSSON (s).....	5
Anf. 22 KARIN GRANBOM (fp).....	5
Anf. 23 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	5
Anf. 24 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	6
Anf. 25 LARS LINDBLAD (m).....	6
Anf. 26 ULF HOLM (mp).....	6
Anf. 27 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	6
Anf. 28 LARS LINDBLAD (m).....	6
Anf. 29 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	7
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 31 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	7
Anf. 32 ULF HOLM (mp).....	7
Anf. 33 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	7
Anf. 34 JAN ANDERSSON (c)	7
Anf. 35 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	8
Anf. 36 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	8
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	8

Anf. 38 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN	
NYKVIST (s).....	8
Anf. 39 KARIN GRANBOM (fp).....	8
Anf. 40 LARS LINDBLAD (m).....	9
Anf. 41 HOLGER GUSTAFSSON (kd).....	9
Anf. 42 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	9
Anf. 43 KARIN GRANBOM (fp).....	9
Anf. 44 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 45 LARS LINDBLAD (m).....	9
Anf. 46 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN	
NYKVIST (s).....	9
Anf. 47 JAN ANDERSSON (c).....	10
Anf. 48 LARS LINDBLAD (m).....	10
Anf. 49 HOLGER GUSTAFSSON (kd).....	10
Anf. 50 CHRISTINA AXELSSON (s).....	11
Anf. 51 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN	
NYKVIST (s).....	11
Anf. 52 ANDERS G HÖGMARK (m).....	11
Anf. 53 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN	
NYKVIST (s).....	11
Anf. 54 ANDERS G HÖGMARK (m).....	11
Anf. 55 KARIN GRANBOM (fp).....	12
Anf. 56 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN	
NYKVIST (s).....	12
Anf. 57 LARS LINDBLAD (m).....	12
Anf. 58 ULF HOLM (mp).....	12
Anf. 59 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN	
NYKVIST (s).....	13
Anf. 60 Kanslirådet CAJSA ELFVERSON	13
Anf. 61 LARS LINDBLAD (m).....	14
Anf. 62 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 63 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN	
NYKVIST (s).....	14
Anf. 64 Departementsrådet TOMAS DAHLMAN	14
Anf. 65 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 66 JAN ANDERSSON (c).....	14
Anf. 67 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 68 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN	
NYKVIST (s).....	15
Anf. 69 Departementssekreterare STEFAN KARLSSON	15
Anf. 70 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	15
Anf. 71 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN	
NYKVIST (s).....	15
Anf. 72 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	15
Anf. 73 ULF HOLM (mp).....	16
Anf. 74 BÖRJE VESTLUND (s).....	16
Anf. 75 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN	
NYKVIST (s).....	16
Anf. 76 ULF HOLM (mp).....	16
Anf. 77 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN	
NYKVIST (s).....	16

Anf. 78 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	17	2005/06:7
Anf. 79 KARIN GRANBOM (fp).....	17	21 oktober
Anf. 80 ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 81 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	17	
Anf. 82 ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 83 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	17	
Anf. 84 ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 85 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	18	
Anf. 86 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	19	
Anf. 87 CARL B HAMILTON (fp)	19	
Anf. 88 ULF HOLM (mp).....	19	
Anf. 89 LARS LINDBLAD (m).....	20	
Anf. 90 JAN ANDERSSON (c)	20	
Anf. 91 CHRISTINA AXELSSON (s).....	20	
Anf. 92 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	21	
Anf. 93 JAN ANDERSSON (c)	22	
Anf. 94 LARS LINDBLAD (m).....	22	
Anf. 95 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	22	
Anf. 96 CARL B HAMILTON (fp)	22	
Anf. 97 ULF HOLM (mp).....	23	
Anf. 98 ANDERS G HÖGMARK (m).....	23	
Anf. 99 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	23	
Anf. 100 ORDFÖRANDEN.....	23	
Anf. 101 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	24	
Anf. 102 ORDFÖRANDEN.....	24	
Anf. 103 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	24	
Anf. 104 ORDFÖRANDEN.....	24	
Anf. 105 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	24	
Anf. 106 ORDFÖRANDEN.....	25	
Anf. 107 LARS LINDBLAD (m).....	25	
Anf. 108 Departementsrådet ANDERS KLUM	25	
Anf. 109 ORDFÖRANDEN.....	25	
Anf. 110 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	26	
Anf. 111 ANDERS G HÖGMARK (m).....	27	
Anf. 112 BÖRJE VESTLUND (s)	28	
Anf. 113 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	28	
Anf. 114 Kanslirådet AASE TRONSTAD	28	
Anf. 115 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	29	
Anf. 116 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	29	
Anf. 117 ORDFÖRANDEN.....	29	
Anf. 118 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	29	

2005/06:7
21 oktober

Anf. 119 ORDFÖRANDEN	29
Anf. 120 ANDERS G HÖGMARK (m)	29
Anf. 121 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	30
Anf. 122 ORDFÖRANDEN	30
Anf. 123 ANDERS G HÖGMARK (m)	30
Anf. 124 ORDFÖRANDEN	30